

**DERİ VE DERİ MAMULLERİ  
SEKTÖRÜ**

**2014 MAYIS**

**AYLIK İHRACAT BİLGİ NOTU**



**İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ  
AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ**

**Haziran 2014**

## 2014 YILI MAYIS AYI

### TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

2014 yılı Ocak-Mayıs döneminde, Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı % 5 artışla 734,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2014 yılı Ocak-Mayıs döneminde, Türkiye genel ihracatı ise % 8 oranında artarak 67,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının toplam ihracat içindeki payı bu dönemde de %1,1 olarak hesaplanmaktadır.

| Türkiye'nin Genel İhracatında<br>Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Payı |             |             |           |                 |                 |           |
|---|-------------|-------------|-----------|-----------------|-----------------|-----------|
| Birim:1000\$  | 2012        | 2013        | Değişim % | 2013 Ocak-Mayıs | 2014 Ocak-Mayıs | Değişim % |
| Türkiye Genel İhracatı  | 151.695.192 | 151.707.002 | 0,0       | 62.134.936      | 67.092.992      | 8,0       |
| Deri ve Deri Mamülleri İhracatı   | 1.633.988   | 1.901.404   | 16,4      | 699.424         | 734.267         | 5,0       |
| Deri ve Deri Mamülleri İhracatının Genel İhracat İçindeki Payı %        | 1,1         | 1,3         |           | 1,1             | 1,1             |           |

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları


### Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri ve deri ürünleri ihracatımızın ülkeler bazında en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2014 yılının Ocak-Mayıs döneminde % 16,5 düşüşle 140,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde Rusya'nın Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı % 19,2'ye gerilemiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının AB'deki en önemli pazarı İtalya'ya yapılan ihracat Ocak-Mayıs döneminde hızla yükselmiş ve bu dönemde % 19,7 artarak 66,5 milyon dolara ulaşmıştır. Almanya'ya ihracat ise bu dönemde % 22,5 artışla 53,2 milyon dolara yükselmiştir. Bu dönemde deri ürünleri ihracatında İtalya'nın payı % 9,1'e yükselirken, Almanya'nın payı ise % 7,3 olarak kaydedilmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer öne çıkan ülkeler arasında bu dönemde ihracatta % 25,5 artış göstererek 56,7 milyon dolara yükselen Irak ve % 30,3 artarak 35 milyon dolara çıkan İngiltere yer almaktadır.

Asya pazarının kalbi Çin'e yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise bu dönemde % 10,4 artışla 24 milyon dolara ulaşırken, bu ülkenin deri ürünleri ihracatındaki payı da % 3,3'e yükselmiştir.

|  |                      | <b>TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI</b> |                          |              |                               |                            |                               |                            |              |
|---|----------------------|---|--------------------------|--------------|-------------------------------|----------------------------|-------------------------------|----------------------------|--------------|
|   |                      | 2013<br>MAYIS<br>1000 \$                      | 2014<br>MAYIS<br>1000 \$ | DEĞİŞİM<br>% | 2013<br>OCAK-MAYIS<br>1000 \$ | TOPLAM<br>DERİ'DE<br>PAY % | 2014<br>OCAK-MAYIS<br>1000 \$ | TOPLAM<br>DERİ'DE<br>PAY % | DEĞİŞİM<br>% |
| 1   | RUSYA FEDERASYONU    | 29.041  | 30.382                   | 4,6          | 168.265                       | 24,1                       | 140.498                       | 19,2                       | -16,5        |
| 2   | İTALYA               | 14.551  | 21.184                   | 45,6         | 55.580                        | 8,0                        | 66.547                        | 9,1                        | 19,7         |
| 3   | İRAK                 | 9.254   | 12.867                   | 39,0         | 45.142                        | 6,5                        | 56.655                        | 7,7                        | 25,5         |
| 4   | ALMANYA              | 10.182  | 11.768                   | 15,6         | 43.438                        | 6,2                        | 53.229                        | 7,3                        | 22,5         |
| 5   | İNGİLTERE            | 7.282   | 6.972                    | -4,3         | 26.863                        | 3,8                        | 34.998                        | 4,8                        | 30,3         |
| 6   | UKRAYNA              | 5.965   | 2.754                    | -53,8        | 25.645                        | 3,7                        | 26.571                        | 3,6                        | 3,6          |
| 7   | ÇİN HALK CUMHURİYETİ | 6.217   | 6.041                    | -2,8         | 21.696                        | 3,1                        | 23.947                        | 3,3                        | 10,4         |
| 8   | FRANSA               | 4.611   | 4.779                    | 3,6          | 22.881                        | 3,3                        | 23.205                        | 3,2                        | 1,4          |
| 9   | SUUDİ ARABİSTAN      | 6.446   | 5.026                    | -22,0        | 22.548                        | 3,2                        | 19.438                        | 2,6                        | -13,8        |
| 10  | HONG KONG            | 6.888   | 4.635                    | -32,7        | 21.970                        | 3,1                        | 17.090                        | 2,3                        | -22,2        |
| <b>İLK 10 ÜLKE TOPLAMI</b>  |                      | <b>100.436</b>                                | <b>106.408</b>           | <b>5,9</b>   | <b>454.029</b>                | <b>65,0</b>                | <b>462.176</b>                | <b>63,0</b>                | <b>1,8</b>   |
| <b>TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI</b>                                      |                      | <b>155.412</b>                                | <b>166.227</b>           | <b>7,0</b>   | <b>698.776</b>                | <b>100,0</b>               | <b>733.507</b>                | <b>100,0</b>               | <b>5,0</b>   |

## Ülke Grupları Bazında Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri ürünleri ihracatımızın % 35,6'lık payıyla en önemli pazarı olan AB-28 ülke grubuna yapılan ihracat, 2014 yılı Ocak-Mayıs döneminde % 14,5 artışla 261,3 milyon dolar olmuştur.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer önemli pazarımız olan eski Doğu Bloğu ülke grubuna yapılan ihracat, bu dönemde % 10,2 düşerek 188,5 milyon dolara gerilemiştir. Bu ülke grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise % 25,7 olarak kaydedilmiştir.

Ülke grupları açısından yüksek oranlı artışlarda bu dönemde Afrika ülkeleri grubuna ihracat % 43,1 artış gösterirken, Ortadoğu ülke grubuna yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise % 16,7 oranında artış göstermiştir.

| Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı              |                         |                         |              |              |                              |                              |              |              |
|---|-------------------------|-------------------------|--------------|--------------|------------------------------|------------------------------|--------------|--------------|
|   | 2013<br>MAYIS<br>1000\$ | 2014<br>MAYIS<br>1000\$ | DEĞİŞİM<br>% | PAY %        | 2013<br>OCAK-MAYIS<br>1000\$ | 2014<br>OCAK-MAYIS<br>1000\$ | DEĞİŞİM<br>% | PAY %        |
| AB Ülkeleri (28) Toplamı  | 53.524                  | 61.869                  | 15,6         | 37,2         | 228.300                      | 261.335                      | 14,5         | 35,6         |
| Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı<br>(Rusya Fed., Ukrayna, Sırbistan, B. Rusya vb) | 39.083                  | 38.470                  | -1,6         | 23,1         | 209.993                      | 188.497                      | -10,2        | 25,7         |
| Ortadoğu Ülkeleri Toplamı<br>(Irak, S. Arabistan, İsrail, BAE vb)                 | 22.592                  | 24.691                  | 9,3          | 14,9         | 98.261                       | 114.705                      | 16,7         | 15,6         |
| Asya ve Okyanusya Ülkeleri<br>Toplamı (Çin, Hong Kong, Japonya,<br>G. Kore vb.)   | 17.095                  | 16.641                  | -2,7         | 10,0         | 60.096                       | 61.892                       | 3,0          | 8,4          |
| Afrika Ülkeleri Toplamı<br>(Fas, Mısır, Libya, Tunus vb)                          | 6.955                   | 9.114                   | 31,0         | 5,5          | 28.379                       | 40.619                       | 43,1         | 5,5          |
| Türk Cumhuriyetleri Toplamı<br>(Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan, vb)           | 7.373                   | 8.026                   | 8,9          | 4,8          | 43.871                       | 35.959                       | -18,0        | 4,9          |
| Amerika Ülkeleri Toplamı<br>(ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)                   | 2.992                   | 2.969                   | -0,8         | 1,8          | 13.214                       | 14.305                       | 8,3          | 2,0          |
| Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı<br>(Norveç, İsviçre, KKTC)                          | 4.905                   | 2.498                   | -49,1        | 1,5          | 14.058                       | 11.266                       | -19,9        | 1,5          |
| Serbest Bölgeler Toplamı  | 893                     | 1.949                   | 118,3        | 1,2          | 2.603                        | 4.930                        | 89,4         | 0,7          |
| <b>Toplam Deri ve Deri Ürünleri<br/>İhracat Kaydı</b>                             | <b>155.412</b>          | <b>166.227</b>          | <b>7,0</b>   | <b>100,0</b> | <b>698.776</b>               | <b>733.507</b>               | <b>5,0</b>   | <b>100,0</b> |

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

## Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

2014 yılının Ocak-Mayıs döneminde deri ve deri ürün grupları içerisinde en çok ihracat ayakkabı ürünlerinde yapılmış olup, 352,5 milyon dolarlık ihracat ile bir önceki yıla göre % 12,3 oranında artış kaydedilmiştir. Ayakkabı ürün grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 48 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürün grupları içinde diğer önemli grup deri giyim ve kürk giyim ürünlerinden oluşan deri konfeksiyon olup, bu ürün grubundan gerçekleştirilen toplam ihracat, 2014 yılının Ocak-Mayıs döneminde geçen yıla göre % 15 oranında azalarak 149,5 milyon dolara gerilemiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının Türkiye toplam deri ihracatındaki payı % 20,4 düzeyindedir.

Deri konfeksiyon ürün grubunu oluşturan iki önemli kalemden deri giyim ürün grubundan gerçekleştirilen ihracat, 2014 yılının Ocak-Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,4 oranında azalarak 96,5 milyon dolara gerilerken, bu ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 13,1 olarak kaydedilmiştir.

Deri konfeksiyon ürün grubunun diğer kalemi kürk giyim eşyası grubundan ise bu dönemde 53 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, 2013 yılının eş dönemine göre % 33 oranında ciddi düşüş meydana gelmiştir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grupları toplamında 2014 yılı Ocak-Mayıs döneminde 133,3 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 18,4 seviyesindedir. Bu ürün grupları toplamının Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 18,2 olarak hesaplanmaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatının diğer önemli bir grubu olan saraciye ürün grubundan bu dönemde % 2,7 artışla 98,2 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Saraciye ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracatındaki payı ise % 13,4'tür.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer ürün gruplarına göre daha az ihracat yapılan ham deri ve ham kürk ürün grupları toplamında ise bu dönemde 117 bin dolarlık ihracat yapılmıştır.

**2014 MAYIS AYI DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (1000 \$)**

| DÖRTLÜ                                       | DÖRTLÜ ADI   | 2013 MAYIS     | 2014 MAYIS     | 2013/2014<br>Değişim | 2013<br>OCAK-MAYIS | TOPLAM<br>DERİ'DE<br>% PAY | 2014<br>OCAK-MAYIS | TOPLAM<br>DERİ'DE<br>% PAY | 2013/2014<br>Değişim |
|--|--|----------------|----------------|----------------------|--------------------|----------------------------|--------------------|----------------------------|----------------------|
| 4101-4103                                    | HAM DERİ   | 93             | 1              | -98,9%               | 695                | 0,1                        | 55                 | 0,0                        | -92,1%               |
| 4301   | HAM KÜRK   | 52             | 2              | -96,2%               | 142                | 0,0                        | 62                 | 0,0                        | -56,3%               |
|  | <b>HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI</b>                           | <b>145</b>     | <b>3</b>       | <b>-97,9%</b>        | <b>837</b>         | <b>0,1</b>                 | <b>117</b>         | <b>0,0</b>                 | <b>-86,0%</b>        |
| 4104-4115                                    | YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ                                    | 20.427         | 22.724         | 11,2%                | 72.697             | 10,4                       | 91.413             | 12,5                       | 25,7%                |
| 4302   | İŞLENMİŞ KÜRK  | 12.152         | 12.864         | 5,9%                 | 39.889             | 5,7                        | 41.930             | 5,7                        | 5,1%                 |
|  | <b>YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ +<br/>İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI</b> | <b>32.579</b>  | <b>35.588</b>  | <b>9,2%</b>          | <b>112.586</b>     | <b>16,1</b>                | <b>133.343</b>     | <b>18,2</b>                | <b>18,4%</b>         |
| 4203.10                                      | DERİ GİYİM   | 19.159         | 23.557         | 23,0%                | 96.844             | 13,9                       | 96.452             | 13,1                       | -0,4%                |
| 4303-4304                                    | KÜRK GİYİM EŞYASI  | 27.461         | 20.606         | -25,0%               | 79.081             | 11,3                       | 53.018             | 7,2                        | -33,0%               |
|  | <b>DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM<br/>TOPLAMI</b>                   | <b>46.620</b>  | <b>44.163</b>  | <b>-5,3%</b>         | <b>175.925</b>     | <b>25,2</b>                | <b>149.470</b>     | <b>20,4</b>                | <b>-15,0%</b>        |
| 4201-4202-<br>4203.21/29/30/<br>40-4204-4206 | SARACİYE TOPLAMI   | 19.521         | 21.383         | 9,5%                 | 95.556             | 13,7                       | 98.153             | 13,4                       | 2,7%                 |
| <b>64</b>                                    | <b>AYAKKABI TOPLAMI</b>                                      | <b>56.548</b>  | <b>65.092</b>  | <b>15,1%</b>         | <b>313.872</b>     | <b>44,9</b>                | <b>352.426</b>     | <b>48,0</b>                | <b>12,3%</b>         |
|  | <b>GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI</b>                   | <b>155.412</b> | <b>166.227</b> | <b>7,0%</b>          | <b>698.776</b>     | <b>100,0</b>               | <b>733.507</b>     | <b>100,0</b>               | <b>5,0%</b>          |
| Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları       |  |                |                |                      |                    |                            |                    |                            |                      |

## Belli Başlı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

### 1- Ham Deri ve Ham Kürk Grubu

2014 yılı Ocak-Mayıs döneminde Gana'ya 39 bin dolar, Sırbistan'a ise 13 bin dolar değerinde ham deri ihracatı gerçekleştirilmiştir.

| EN FAZLA HAM DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER<br>(GTIP 4101- 4103) |                    |                    |               |               |
|---|--------------------|--------------------|---------------|---------------|
| Birim: 1.000 \$   |                    |                    |               |               |
| ÜLKELER   | 2013<br>OCAK-MAYIS | 2014<br>OCAK-MAYIS | DEĞİŞİM %     | PAY %         |
| GANNA   | 32                 | 39                 | 21,9%         | 70,9%         |
| SIRBİSTAN   | 0                  | 13                 | 100,0         | 23,6%         |
| UKRAYNA   | 8                  | 1                  | -87,5%        | 1,8%          |
| LİBYA   | 0                  | 1                  | 0,0%          | 1,8%          |
| MOLDAVYA  | 0                  | 1                  | 0,0%          | 1,8%          |
| ÇİN   | 286                | 0                  | -100,0%       | 0,0%          |
| HONG KONG   | 141                | 0                  | -100,0%       | 0,0%          |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ İHRACATI</b>                         | <b>695</b>         | <b>55</b>          | <b>-92,1%</b> | <b>100,0%</b> |

Aynı dönemde, ham kürk ürün grubunda, Tayland'a 31 bin dolar, Hong Kong'a ise 21 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

| HAM KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER<br>(GTIP 4301) |                    |                    |               |               |
|--|--------------------|--------------------|---------------|---------------|
| Birim: 1.000 \$                                  |                    |                    |               |               |
| ÜLKELER  | 2013<br>OCAK-MAYIS | 2014<br>OCAK-MAYIS | DEĞİŞİM %     | PAY %         |
| TAYLAND  | 17                 | 31                 | 82,4%         | 50,0%         |
| HONG KONG  | 103                | 21                 | -79,6%        | 33,9%         |
| FRANSA   | 0                  | 6                  | 100,0%        | 9,7%          |
| AVUSTURYA  | 5                  | 3                  | -40,0%        | 4,8%          |
| TACİKİSTAN                                       | 0                  | 1                  | 0,0%          | 1,6%          |
| GANNA  | 16                 | 0                  | -100,0%       | 0,0%          |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM HAM KÜRK İHRACATI</b>          | <b>142</b>         | <b>62</b>          | <b>-56,3%</b> | <b>100,0%</b> |

2014 yılının Ocak-Mayıs döneminde Türkiye'den Gana'ya 39 bin dolar, Tayland'a 31 bin dolar, Hong Kong'a ise 21 bin dolar değerinde ham deri ve ham kürk ihracat yapılmıştır.

| EN FAZLA HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER<br>(GTIP 4101- 4103 , 4301) |                    |                    |               |               |
|--|--------------------|--------------------|---------------|---------------|
| Birim: 1.000 \$  |                    |                    |               |               |
| ÜLKELER  | 2013<br>OCAK-MAYIS | 2014<br>OCAK-MAYIS | DEĞİŞİM %     | PAY %         |
| GANNA  | 48                 | 39                 | -18,8%        | 33,3%         |
| TAYLAND  | 17                 | 31                 | 82,4%         | 26,5%         |
| HONG KONG  | 244                | 21                 | -91,4%        | 17,9%         |
| SIRBİSTAN  | 0                  | 13                 | 100,0%        | 11,1%         |
| FRANSA   | 0                  | 6                  | 100,0%        | 5,1%          |
| AVUSTURYA  | 5                  | 3                  | -40,0%        | 2,6%          |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI</b>                                | <b>837</b>         | <b>117</b>         | <b>-86,0%</b> | <b>100,0%</b> |

## 2- Yarı İşlenmiş / Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk Grubu

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubunda bu dönemde en çok ihracat Çin ve Hong Kong'a yapılmış olup, en büyük pazar olan Çin'e yapılan ihracat % 32,9 artışla 14,5 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 15,8 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatının ikinci pazarı Hong Kong'a yapılan ihracat bu dönemde % 32 azalarak 10,5 milyon dolar olarak kaydedilirken, bu ürün grubunda % 98,6 artış ve 10,5 milyon dolar ihracatla İtalya ile % 51 artış ve 4,9 milyon dolar ihracatla Almanya da dikkat çekmektedir.

| <b>EN FAZLA YARI İŞLENMİŞ VE BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER</b> |                            |                            |                  |               |
|---|----------------------------|----------------------------|------------------|---------------|
| <b>(GTİP 4104 - 4115)</b>   |                            |                            |                  |               |
| <b>Birim: 1.000 \$</b>  |                            |                            |                  |               |
| <b>ÜLKELER</b>  | <b>2013<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>2014<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>DEĞİŞİM %</b> | <b>PAY %</b>  |
| ÇİN HALK CUMHURİYETİ  | 10.869                     | 14.445                     | 32,9%            | 15,8%         |
| HONG KONG   | 15.514                     | 10.544                     | -32,0%           | 11,5%         |
| İTALYA  | 5.286                      | 10.498                     | 98,6%            | 11,5%         |
| RUSYA FEDERASYONU   | 6.925                      | 8.862                      | 28,0%            | 9,7%          |
| UKRAYNA   | 8.691                      | 8.538                      | -1,8%            | 9,3%          |
| ALMANYA   | 3.244                      | 4.900                      | 51,0%            | 5,4%          |
| GÜNEY KORE  | 2.591                      | 3.293                      | 27,1%            | 3,6%          |
| BULGARİSTAN   | 2.254                      | 3.221                      | 42,9%            | 3,5%          |
| ABD   | 2.665                      | 2.287                      | -14,2%           | 2,5%          |
| TAYVAN  | 823                        | 2.000                      | 143,1%           | 2,2%          |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. / BİTMİŞ<br/>DERİ İHRACATI</b>            | <b>72.697</b>              | <b>91.413</b>              | <b>25,7%</b>     | <b>100,0%</b> |

İşlenmiş kürk ürün grubunda en çok ihracat Rusya'ya yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2014 yılının Ocak-Mayıs döneminde geçen yıla göre % 21 düşüşle 8,9 milyon dolara gerilemiştir.

İşlenmiş kürk ihracatının diğer önemli ülkelerinden İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 53,2 artarak 8,8 milyon dolar olarak kaydedilirken, diğer önemli pazar Çin'e ihracat % 7,5 oranında düşüşle 7,6 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ürün grubunda % 2431 artış yaşanan Vietnam ve % 170 artış yaşanan Hindistan da izlenmelidir.



| <b>EN FAZLA İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER</b> |                            |                            |                  |               |
|--|----------------------------|----------------------------|------------------|---------------|
| <b>(GTİP 4302)</b>                                     |                            |                            |                  |               |
| <b>Birim: 1.000 \$</b>                                 |                            |                            |                  |               |
| <b>ÜLKELER</b>   | <b>2013<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>2014<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>DEĞİŞİM %</b> | <b>PAY %</b>  |
| RUSYA FEDERASYONU                                      | 11.234                     | 8.871                      | -21,0%           | 21,2%         |
| İTALYA   | 5.746                      | 8.801                      | 53,2%            | 21,0%         |
| ÇİN HALK CUMHURİYETİ                                   | 8.215                      | 7.597                      | -7,5%            | 18,1%         |
| HONG KONG  | 3.909                      | 3.641                      | -6,9%            | 8,7%          |
| VIETNAM  | 80                         | 2.030                      | 2430,7%          | 4,8%          |
| ALMANYA  | 1.523                      | 1.533                      | 0,6%             | 3,7%          |
| FRANSA   | 1.073                      | 1.049                      | -2,2%            | 2,5%          |
| İNGİLTERE  | 719                        | 1.004                      | 39,6%            | 2,4%          |
| GÜNEY KORE   | 1.194                      | 979                        | -18,0%           | 2,3%          |
| HINDİSTAN  | 318                        | 859                        | 169,8%           | 2,0%          |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI</b>           | <b>39.889</b>              | <b>41.930</b>              | <b>5,1%</b>      | <b>100,0%</b> |

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ürün grubunda en çok ihracat Çin, Rusya ve İtalya'ya yapılmakta olup, en büyük pazar olan Çin'e yapılan ihracat bu dönemde geçen yıla göre % 15,5 artışla 22 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatındaki payı % 16,5 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatının diğer önemli pazarı Rusya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 75 artarak 19,3 milyon dolar olarak kaydedilirken, ABD'ye ihracatta ise bu dönemde % 197 artış meydana gelmiştir.

| <b>EN FAZLA YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER</b> |                            |                            |                  |               |
|--|----------------------------|----------------------------|------------------|---------------|
| <b>Birim: 1.000 \$</b>   |                            |                            |                  |               |
| <b>ÜLKELER</b>   | <b>2013<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>2014<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>DEĞİŞİM %</b> | <b>PAY %</b>  |
| ÇİN HALK CUMHURİYETİ   | 19.084                     | 22.042                     | 15,5%            | 16,5%         |
| RUSYA FEDERASYONU  | 11.032                     | 19.299                     | 74,9%            | 14,5%         |
| İTALYA   | 18.159                     | 17.734                     | -2,3%            | 13,3%         |
| HONG KONG  | 19.423                     | 14.185                     | -27,0%           | 10,6%         |
| UKRAYNA  | 9.555                      | 8.850                      | -7,4%            | 6,6%          |
| ALMANYA  | 4.768                      | 6.433                      | 34,9%            | 4,8%          |
| BULGARİSTAN  | 3.785                      | 4.272                      | 12,9%            | 3,2%          |
| GÜNEY KORE   | 2.412                      | 3.221                      | 33,6%            | 2,4%          |
| ABD  | 924                        | 2.745                      | 197,0%           | 2,1%          |
| FRANSA   | 2.892                      | 2.736                      | -5,4%            | 2,1%          |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI</b>           | <b>112.856</b>             | <b>133.343</b>             | <b>18,2%</b>     | <b>100,0%</b> |

### 3- Deri Giyim ve Kürk Giyim Grubu

Deri giyim ürün grubunda en çok ihracat Rusya'ya yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2014 yılının Ocak-Mayıs döneminde geçen yıla göre % 4,8 artışla 36,1 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın deri giyim ihracatındaki payı ise % 37,4 düzeyindedir.

Deri giyim ihracatının diğer önemli ülkelerinden Almanya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 3,7 artışla 11 milyon dolara yükselirken, diğer önemli pazar İngiltere'ye ihracat ise % 160 gibi yüksek bir oranda artışla 6,5 milyon dolara yükselmiştir.

Deri giyim ürün grubunda diğer önemli pazar olan Fransa'ya aynı dönemde yapılan ihracat % 21 oranında düşerken, % 100 artışla 1,8 milyon dolar ihracat yapılan Hollanda da dikkat çekmektedir.

| <b>EN FAZLA DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER</b> |                            |                            |                  |                  |
|---|----------------------------|----------------------------|------------------|------------------|
| <b>(GTIP 4203.10)</b>                               |                            |                            |                  |                  |
| <b>Birim: 1.000 \$</b>                              |                            |                            |                  |                  |
| <b>ÜLKELER</b>                                      | <b>2013<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>2014<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>DEĞİŞİM %</b> | <b>PAY<br/>%</b> |
| RUSYA FEDERASYONU                                   | 34.446                     | 36.087                     | 4,8%             | 37,4%            |
| ALMANYA   | 10.587                     | 10.982                     | 3,7%             | 11,4%            |
| FRANSA  | 11.876                     | 9.335                      | -21,4%           | 9,7%             |
| İNGİLTERE   | 2.511                      | 6.520                      | 159,7%           | 6,8%             |
| İTALYA  | 4.926                      | 5.426                      | 10,2%            | 5,6%             |
| ABD   | 3.289                      | 4.804                      | 46,1%            | 5,0%             |
| AVUSTURYA   | 2.050                      | 2.437                      | 18,9%            | 2,5%             |
| İSVEÇ   | 2.344                      | 2.016                      | -14,0%           | 2,1%             |
| HOLLANDA  | 998                        | 1.993                      | 99,8%            | 2,1%             |
| GÜNEY KORE  | 887                        | 1.532                      | 72,7%            | 1,6%             |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM DERİ GİYİM<br/>İHRACATI</b>       | <b>96.844</b>              | <b>96.452</b>              | <b>-0,4%</b>     | <b>100,0%</b>    |

Kürk giyim ihracatının geleneksel en büyük pazarı Rusya'ya 2014 yılının Ocak-Mayıs döneminde % 38,8 oranında düşüşle 32 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Kürk giyim ihracatının önemli bölümünün gerçekleştirildiği Rusya pazarının Türkiye kürk giyim ihracatındaki payı bu dönemde % 60 seviyesindedir.

Kürk giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı konumundaki İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 22,4 artışla 9,2 milyon dolara yükselirken, Fransa'ya % 32,3, daha alt sıralarda yer alan Avustralya'ya ise % 105 oranında artış dikkat çekmektedir.

| <b>EN FAZLA KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER</b> |                            |                            |                  |               |
|---|----------------------------|----------------------------|------------------|---------------|
| <b>(GTİP 4303 - 4304)</b>                                 |                            |                            |                  |               |
| <b>Birim: 1.000 \$</b>                                    |                            |                            |                  |               |
| <b>ÜLKELER</b>  | <b>2013<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>2014<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>DEĞİŞİM %</b> | <b>PAY %</b>  |
| RUSYA FEDERASYONU   | 52.273                     | 31.995                     | -38,8%           | 60,3%         |
| İTALYA  | 7.517                      | 9.203                      | 22,4%            | 17,4%         |
| ALMANYA   | 2.533                      | 2.466                      | -2,7%            | 4,7%          |
| FRANSA  | 1.339                      | 1.772                      | 32,3%            | 3,3%          |
| SEYŞEL ADALARI  | 1.453                      | 1.601                      | 10,2%            | 3,0%          |
| BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ                                 | 1.262                      | 796                        | -36,9%           | 1,5%          |
| AVUSTRALYA  | 313                        | 641                        | 105,2%           | 1,2%          |
| HONG KONG   | 872                        | 619                        | -29,1%           | 1,2%          |
| AVUSTURYA   | 1.030                      | 453                        | -56,0%           | 0,9%          |
| ABD   | 704                        | 444                        | -36,9%           | 0,8%          |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI</b>           | <b>79.081</b>              | <b>53.018</b>              | <b>-33,0%</b>    | <b>100,0%</b> |

Türkiye toplam deri giyim ve kürk giyim ihracatı açısından en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat 2014 yılı Ocak-Mayıs döneminde % 21,5 düşüşle 68,1 milyon dolara gerilemiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı bu dönemde % 45,5'tir.

Deri ve kürk giyim ihracatının diğer önemli ülkelerinden İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 17,6 artışla 14,6 milyon dolar olurken, sözkonusu dönemde % 63,7 artış yaşanan İngiltere ve % 86,3 artış yaşanan Hollanda pazarı da dikkat çekmektedir.

| <b>EN FAZLA DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER</b> |                            |                            |                  |               |
|---|----------------------------|----------------------------|------------------|---------------|
| <b>(GTİP 4203.10, 4303 - 4304)</b>                                |                            |                            |                  |               |
| <b>Birim: 1.000 \$</b>  |                            |                            |                  |               |
| <b>ÜLKELER</b>  | <b>2013<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>2014<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>DEĞİŞİM %</b> | <b>PAY %</b>  |
| RUSYA FEDERASYONU   | 86.719                     | 68.082                     | -21,5%           | 45,5%         |
| İTALYA  | 12.443                     | 14.630                     | 17,6%            | 9,8%          |
| ALMANYA   | 13.121                     | 13.448                     | 2,5%             | 9,0%          |
| FRANSA  | 13.215                     | 11.107                     | -15,9%           | 7,4%          |
| İNGİLTERE   | 4.140                      | 6.779                      | 63,7%            | 4,5%          |
| ABD   | 3.992                      | 5.248                      | 31,5%            | 3,5%          |
| AVUSTURYA   | 3.080                      | 2.890                      | -6,2%            | 1,9%          |
| BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ   | 5.086                      | 2.308                      | -54,6%           | 1,5%          |
| İSVEÇ   | 2.454                      | 2.121                      | -13,6%           | 1,4%          |
| HOLLANDA  | 1.126                      | 2.099                      | 86,3%            | 1,4%          |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI</b>           | <b>175.925</b>             | <b>149.470</b>             | <b>-15,0%</b>    | <b>100,0%</b> |

#### 4- Saraciye Ürün Grubu

Saraciye ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2014 yılının Ocak-Mayıs döneminde % 7,1 düşüşle 23,5 milyon dolara gerilemiştir. İtalya'nın Türkiye saraciye ihracatındaki payı ise bu dönemde % 24 olarak kaydedilmiştir.

Saraciye ihracatının diğer önemli pazarı olan Almanya'ya ihracat bu dönemde % 11,4 düşerek 11,4 milyon dolara gerilerken, İngiltere'ye ihracat ise % 3,3 düşüşle 11,1 milyon dolara gerilemiştir.

Saraciye ihracatında bu dönemde Irak'a yapılan ihracatın % 70 artışla 5 milyon dolara yükselmesi, Danimarka ve Çek Cumhuriyeti'ne de sırasıyla % 48 ve % 310 oranlarında artışlar yaşanması genel performansı yukarı çekmektedir.

| <b>EN FAZLA SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER</b><br>(GTIP 4201-4202-4203.21-4203.29-4203.30-4203.40-4204-4206) |                    |                    |             |               |
|---|--------------------|--------------------|-------------|---------------|
| Birim: 1.000 \$   |                    |                    |             |               |
| ÜLKELER   | 2013<br>OCAK-MAYIS | 2014<br>OCAK-MAYIS | DEĞİŞİM %   | PAY<br>%      |
| İTALYA  | 25.326             | 23.523             | -7,1%       | 24,0%         |
| ALMANYA   | 12.833             | 11.367             | -11,4%      | 11,6%         |
| İNGİLTERE   | 11.477             | 11.096             | -3,3%       | 11,3%         |
| IRAK  | 2.947              | 5.000              | 69,7%       | 5,1%          |
| DANİMARKA   | 2.382              | 3.531              | 48,3%       | 3,6%          |
| FRANSA  | 3.089              | 3.198              | 3,5%        | 3,3%          |
| RUSYA FEDERASYONU   | 4.921              | 3.121              | -36,6%      | 3,2%          |
| İSPANYA   | 2.908              | 2.596              | -10,7%      | 2,6%          |
| ÇEK CUMHURİYETİ   | 576                | 2.361              | 309,7%      | 2,4%          |
| İSVİÇRE   | 1.827              | 2.281              | 24,9%       | 2,3%          |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM SARACİYE İHRACATI</b>   | <b>95.556</b>      | <b>98.153</b>      | <b>2,7%</b> | <b>100,0%</b> |

## 5- Ayakkabı Ürün Grubu

Bu dönemde ilk defa az farkla Rusya'yı geçerek ayakkabı ihracatımızın en büyük pazarı olan Irak'a 2014 yılı Ocak-Mayıs döneminde % 22,6 artışla 51,6 milyon dolarlık ayakkabı ihracatı yapılmıştır. Irak'ın Türkiye'nin ayakkabı ihracatındaki payı % 14,6 seviyesindedir.

Ayakkabı ihracatının geleneksel önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat ise bu dönemde % 11,8 azalarak 51,6 milyon dolara gerilerken, Rusya'nın deri ürünleri ihracatındaki payı % 14,6'ya gerilemiştir.

Bu dönemin başlıca yükselen pazarları ise % 74 artışla 22 milyon dolar ihracat seviyesine yükselen Almanya, % 52 artışla 15,8 milyon dolar ihracat yapılan İngiltere'nin yanısıra % 86 artışla Cezayir ve % 42 artışla Libya olmuştur.

| <b>EN FAZLA AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER</b> |                            |                            |                  |                  |
|---|----------------------------|----------------------------|------------------|------------------|
| <b>(GTIP 6401 - 6406)</b>                         |                            |                            |                  |                  |
| <b>Birim: 1.000 \$</b>                            |                            |                            |                  |                  |
| <b>ÜLKELER</b>                                    | <b>2013<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>2014<br/>OCAK-MAYIS</b> | <b>DEĞİŞİM %</b> | <b>PAY<br/>%</b> |
| IRAK  | 42.108                     | 51.621                     | 22,6%            | 14,6%            |
| RUSYA FEDERASYONU                                 | 58.431                     | 51.561                     | -11,8%           | 14,6%            |
| ALMANYA   | 12.610                     | 21.980                     | 74,3%            | 6,2%             |
| SUUDİ ARABİSTAN                                   | 21.938                     | 18.758                     | -14,5%           | 5,3%             |
| UKRAYNA   | 13.217                     | 17.057                     | 29,0%            | 4,8%             |
| İNGİLTERE   | 10.362                     | 15.806                     | 52,5%            | 4,5%             |
| CEZAYİR   | 5.659                      | 10.494                     | 85,5%            | 3,0%             |
| İTALYA  | 6.761                      | 9.095                      | 34,5%            | 2,6%             |
| LİBYA   | 5.953                      | 8.462                      | 42,1%            | 2,4%             |
| ROMANYA   | 7.773                      | 7.065                      | -9,1%            | 2,0%             |
| <b>TÜRKİYE TOPLAM AYAKKABI İHRACATI</b>           | <b>313.872</b>             | <b>352.426</b>             | <b>12,3%</b>     | <b>100,0%</b>    |

## 2014 YILI MAYIS AYINDA İHRACAT SEKTÖRLERİMİZİ ETKİLEYEN EKONOMİK GELİŞMELER

2014 yılı Mayıs ayında ihracat sektörlerimizi etkileyen olayların başında, Türkiye'nin yanıbaşında devam eden bölgesel sorunların Türkiye ekonomisine etkileri yer almaktadır. Başta Ukrayna ve Kırım krizi ile Suriye'de devam eden iç savaş olmak üzere Türkiye'nin etrafında devam eden diğer bölgesel çatışma ve krizler sektörlerimizin ihracat performanslarını olumsuz yönde etkilerken, başta İngiltere ve Almanya olmak üzere AB ekonomilerinde son dönemde yaşanan nispeten toparlanma ve iyileşme sürecinin ise Mayıs ayında da devam ettiği kaydedilmektedir. Bu çerçevede, AB ekonomilerinin büyümeye geçmesinin pazarda da canlanmayı hızlandıracağı ve AB'ne Türkiye'den yapılan ihracatlarda artışın devam edeceği umulmaktadır.

Öte yandan, Avrupa Birliği'nde son açıklanan enflasyon verilerindeki düşüş sonrası 'deflasyon' endişeleri sonucu Avrupa Merkez Bankası (ECB) reel ekonomiyi canlandırmak için para politikasını gevşetmeye yönelik kararlar almıştır. Bu çerçevede, ECB Avrupa bankalarını piyasalara kredi vermeye özendirme için mevduat faizini negatife indirmiş bulunmaktadır. Bu, bankaların Avrupa Merkez Bankası'ndaki paraları için faiz almak yerine ödeme yapması anlamına gelmektedir. ECB, ayrıca reel ekonomiye destek vermek adına piyasaları fonlamaya devam edeceklerini ve fonlama hacminin 400 milyar euro'yu bulacağını da açıklamıştır. Bazı uzmanlara göre ise, mevduat faizlerini negatife çekmekle ECB'nin diğer bir amacı da euro'nun değerini düşürerek AB'nin ihracatta rekabet gücünü artırmak olarak görünmektedir.

Diğer yanda, Kırım'ı tanıyarak Ukrayna'nın bağımsızlığını ihlal ettiği gerekçesiyle Batı ülkelerinin yaptırımlarına maruz kalan Rusya'ya yaptırımların ülkeyi resesyona sürüklemesinden ve bunun Avrupa'nın canlanmasına da darbe vurmasından endişe edilmektedir. Bu kapsamda Rus ekonomisi yılın ilk çeyreğinde % 0,5 oranında daralırken, yıl genelinde büyüme oranı tahminleri ise ortalama % 0,5 düzeyine gerilemiştir. Şubat ve Mart aylarında sırasıyla % 4,1 ve % 4 oranlarında artan perakende satışlar, Nisan ayında ise ancak % 2,6 oranında artmıştır.

Döviz kurlarıyla ilgili olarak, Mayıs ayı başında dolar 2,11 TL ve euro 2,92 TL seviyesindeyken, ay sonu itibariyle dolar 2,09 TL ve euro 2,85 seviyesine gerilemiştir. İhracat sektörlerimizi yakından ilgilendiren dolar / euro paritesi ise Mayıs ayının ilk haftası itibariyle son 2 ayın en yüksek seviyesi olan 1,39 € / \$ seviyesine kadar yükselmişken, Haziran ayının ilk günlerinde ise 1,36 € / \$ seviyesine gerilemiştir.

2014 yıl başından itibaren yükselişe geçen enflasyon oranlarında Mayıs ayı verilerine göre TÜFE yıllık artış oranı % 9,7'ye ulaşırken, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi ise Mayıs ayında gerilemesine rağmen yıllık bazda % 11,3 olarak kaydedilmiştir.

*İTKİB Genel Sekreterliği  
AR & GE ve Mevzuat Şubesi  
06.06.2014*



## TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI

|  | 2013<br>MAYIS<br>1000 \$ | 2014<br>MAYIS<br>1000 \$ | DEĞİŞİM<br>% | 2013<br>OCAK-MAYIS<br>1000 \$ | TOPLAM<br>DERİ'DE<br>PAY % | 2014<br>OCAK-MAYIS<br>1000 \$ | TOPLAM<br>DERİ'DE<br>PAY % | DEĞİŞİM<br>% |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------|-------------------------------|----------------------------|-------------------------------|----------------------------|--------------|
| 1 RUSYA FEDERASYONU                          | 29.041                   | 30.382                   | 4,6          | 168.265                       | 24,1                       | 140.498                       | 19,2                       | -16,5        |
| 2 İTALYA                                     | 14.551                   | 21.184                   | 45,6         | 55.580                        | 8,0                        | 66.547                        | 9,1                        | 19,7         |
| 3 İRAK                                       | 9.254                    | 12.867                   | 39,0         | 45.142                        | 6,5                        | 56.655                        | 7,7                        | 25,5         |
| 4 ALMANYA                                    | 10.182                   | 11.768                   | 15,6         | 43.438                        | 6,2                        | 53.229                        | 7,3                        | 22,5         |
| 5 İNGİLTERE                                  | 7.282                    | 6.972                    | -4,3         | 26.863                        | 3,8                        | 34.998                        | 4,8                        | 30,3         |
| 6 UKRAYNA                                    | 5.965                    | 2.754                    | -53,8        | 25.645                        | 3,7                        | 26.571                        | 3,6                        | 3,6          |
| 7 ÇİN HALK CUMHURİYETİ                       | 6.217                    | 6.041                    | -2,8         | 21.696                        | 3,1                        | 23.947                        | 3,3                        | 10,4         |
| 8 FRANSA                                     | 4.611                    | 4.779                    | 3,6          | 22.881                        | 3,3                        | 23.205                        | 3,2                        | 1,4          |
| 9 SUUDİ ARABİSTAN                            | 6.446                    | 5.026                    | -22,0        | 22.548                        | 3,2                        | 19.438                        | 2,6                        | -13,8        |
| 10 HONG KONG                                 | 6.888                    | 4.635                    | -32,7        | 21.970                        | 3,1                        | 17.090                        | 2,3                        | -22,2        |
| <b>İLK 10 ÜLKE TOPLAMI</b>                   | <b>100.436</b>           | <b>106.408</b>           | <b>5,9</b>   | <b>454.029</b>                | <b>65,0</b>                | <b>462.176</b>                | <b>63,0</b>                | <b>1,8</b>   |
| 11 ABD                                       | 2.747                    | 2.482                    | -9,6         | 11.038                        | 1,6                        | 11.626                        | 1,6                        | 5,3          |
| 12 CEZAYİR                                   | 1.257                    | 2.621                    | 108,5        | 5.933                         | 0,8                        | 10.915                        | 1,5                        | 84,0         |
| 13 BULGARİSTAN                               | 2.109                    | 1.339                    | -36,5        | 10.788                        | 1,5                        | 9.665                         | 1,3                        | -10,4        |
| 14 ROMANYA                                   | 2.330                    | 2.173                    | -6,8         | 9.661                         | 1,4                        | 9.557                         | 1,3                        | -1,1         |
| 15 LIBYA                                     | 1.384                    | 1.557                    | 12,5         | 6.535                         | 0,9                        | 9.038                         | 1,2                        | 38,3         |
| 16 KIRGIZİSTAN                               | 1.983                    | 1.361                    | -31,4        | 11.701                        | 1,7                        | 8.001                         | 1,1                        | -31,6        |
| 17 İSPANYA                                   | 1.566                    | 2.247                    | 43,5         | 7.040                         | 1,0                        | 7.858                         | 1,1                        | 11,6         |
| 18 BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ                 | 1.904                    | 1.418                    | -25,5        | 10.051                        | 1,4                        | 7.786                         | 1,1                        | -22,5        |
| 19 SURİYE                                    | 97                       | 381                      | 291,8        | 176                           | 0,0                        | 7.680                         | 1,0                        | 4.255,8      |
| 20 İSRAİL                                    | 959                      | 1.643                    | 71,3         | 4.630                         | 0,7                        | 7.562                         | 1,0                        | 63,3         |
| <b>İLK 20 ÜLKE TOPLAMI</b>                   | <b>116.772</b>           | <b>123.630</b>           | <b>5,9</b>   | <b>531.581</b>                | <b>76,1</b>                | <b>551.865</b>                | <b>75,2</b>                | <b>3,8</b>   |
| 21 AZERBAYCAN                                | 1.529                    | 1.912                    | 25,0         | 7.784                         | 1,1                        | 7.102                         | 1,0                        | -8,8         |
| 22 HOLLANDA                                  | 919                      | 688                      | -25,1        | 9.200                         | 1,3                        | 6.901                         | 0,9                        | -25,0        |
| 23 YUNANİSTAN                                | 1.017                    | 1.861                    | 82,9         | 4.589                         | 0,7                        | 6.581                         | 0,9                        | 43,4         |
| 24 GÜNEY KORE                                | 1.257                    | 1.695                    | 34,8         | 5.170                         | 0,7                        | 6.322                         | 0,9                        | 22,3         |
| 25 ÖZBEKİSTAN                                | 884                      | 1.510                    | 70,9         | 4.567                         | 0,7                        | 6.104                         | 0,8                        | 33,6         |
| 26 DANİMARKA                                 | 744                      | 1.514                    | 103,6        | 4.590                         | 0,7                        | 6.072                         | 0,8                        | 32,3         |
| 27 İSVİÇRE                                   | 2.251                    | 1.320                    | -41,4        | 7.344                         | 1,1                        | 5.922                         | 0,8                        | -19,4        |
| 28 TÜRKMENİSTAN                              | 1.016                    | 1.813                    | 78,4         | 5.674                         | 0,8                        | 5.889                         | 0,8                        | 3,8          |
| 29 AVUSTURYA                                 | 2.232                    | 1.080                    | -51,6        | 6.548                         | 0,9                        | 5.827                         | 0,8                        | -11,0        |
| 30 TUNUS                                     | 640                      | 1.787                    | 179,4        | 3.112                         | 0,4                        | 5.732                         | 0,8                        | 84,2         |
| 31 TACİKİSTAN                                | 689                      | 870                      | 26,2         | 5.164                         | 0,7                        | 4.695                         | 0,6                        | -9,1         |
| 32 KKTC                                      | 1.534                    | 1.044                    | -31,9        | 4.744                         | 0,7                        | 4.636                         | 0,6                        | -2,3         |
| 33 POLONYA                                   | 799                      | 812                      | 1,7          | 4.148                         | 0,6                        | 4.226                         | 0,6                        | 1,9          |
| 34 ÜRDÜN                                     | 278                      | 440                      | 58,2         | 1.742                         | 0,2                        | 4.197                         | 0,6                        | 140,9        |
| 35 KAZAKİSTAN                                | 1.272                    | 559                      | -56,0        | 8.981                         | 1,3                        | 4.168                         | 0,6                        | -53,6        |
| 36 BELÇİKA                                   | 889                      | 526                      | -40,8        | 4.314                         | 0,6                        | 3.961                         | 0,5                        | -8,2         |
| 37 SİRBİSTAN                                 | 630                      | 849                      | 34,8         | 2.776                         | 0,4                        | 3.905                         | 0,5                        | 40,6         |
| 38 ESTONYA                                   | 841                      | 450                      | -46,4        | 3.845                         | 0,6                        | 3.823                         | 0,5                        | -0,6         |
| 39 GÜRCİSTAN                                 | 599                      | 1.342                    | 124,0        | 2.756                         | 0,4                        | 3.654                         | 0,5                        | 32,6         |
| 40 İRAN                                      | 1.090                    | 905                      | -16,9        | 3.428                         | 0,5                        | 3.643                         | 0,5                        | 6,3          |
| 41 ÇEK CUMHURİYETİ                           | 410                      | 355                      | -13,3        | 1.896                         | 0,3                        | 3.626                         | 0,5                        | 91,2         |
| 42 İSVEÇ                                     | 722                      | 970                      | 34,2         | 3.100                         | 0,4                        | 3.504                         | 0,5                        | 13,0         |
| 43 YEMEN                                     | 992                      | 1.512                    | 52,3         | 3.088                         | 0,4                        | 3.305                         | 0,5                        | 7,0          |
| 44 MİSİR                                     | 1.343                    | 562                      | -58,2        | 5.466                         | 0,8                        | 3.243                         | 0,4                        | -40,7        |
| 45 PORTEKİZ                                  | 513                      | 970                      | 89,2         | 1.508                         | 0,2                        | 3.185                         | 0,4                        | 111,2        |
| 46 ARNAVUTLUK                                | 640                      | 580                      | -9,3         | 2.056                         | 0,3                        | 2.957                         | 0,4                        | 43,8         |
| 47 HİNDİSTAN                                 | 524                      | 998                      | 90,6         | 1.381                         | 0,2                        | 2.894                         | 0,4                        | 109,6        |
| 48 VİETNAM                                   | 810                      | 1.049                    | 29,5         | 1.126                         | 0,2                        | 2.778                         | 0,4                        | 146,8        |
| 49 BOSNA-HERSEK                              | 588                      | 777                      | 32,3         | 1.625                         | 0,2                        | 2.533                         | 0,3                        | 55,9         |
| 50 FAS                                       | 278                      | 599                      | 115,2        | 1.036                         | 0,1                        | 2.427                         | 0,3                        | 134,3        |
| <b>İLK 50 ÜLKE TOPLAMI</b>                   | <b>144.700</b>           | <b>154.981</b>           | <b>7,1</b>   | <b>654.342</b>                | <b>93,6</b>                | <b>685.680</b>                | <b>93,5</b>                | <b>4,8</b>   |
| <b>DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER</b>           | <b>10.712</b>            | <b>11.246</b>            | <b>5,0</b>   | <b>44.434</b>                 | <b>6,4</b>                 | <b>47.827</b>                 | <b>6,5</b>                 | <b>7,6</b>   |
| <b>AB (27) TOPLAMI</b>                       | <b>53.524</b>            | <b>61.870</b>            | <b>15,6</b>  | <b>228.300</b>                | <b>32,7</b>                | <b>261.335</b>                | <b>35,6</b>                | <b>14,5</b>  |
| <b>TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI</b> | <b>155.412</b>           | <b>166.227</b>           | <b>7,0</b>   | <b>698.776</b>                | <b>100,0</b>               | <b>733.507</b>                | <b>100,0</b>               | <b>5,0</b>   |